

**ВАСИЛІВСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА
РАЙОННА БІБЛІОТЕКА**

Заповідні місця Василівського краю

Путівник

м. Василівка

2011 р.

Національний природний парк "Великий Луг"

Розташування: Запорізька область, Василівський район

Площа: 16756,0 га

Підпорядкування: Міністерство охорони навколишнього природного середовища України.

Поштова адреса: 71630, Запорізька обл., Василівський р-н, м. Дніпрорудне, вул.Зелена,3.

Тел/факс: (06175) 6-65-78 E-mail: grandmeadow@zp.ukrtel.ne

В 15-18 км від Запоріжжя заплавна тераса сильно розширюється, і по профілю Біленьке-Василівка ширина її сягає понад 20 км. Це величезне за величиною розширення заплави (близько 80 тис.га), що знаходилось між Дніпром і його притокою р. Конкою, здавна називалось в народі "Кінські плавні" або "Великий Луг". Нині ця територія майже повністю затоплена водами Каховського водосховища. Залишки її природних комплексів збереглися вздовж берегової смуги; по балках, що простяглися по всьому узбережжю і на островах, що утворились після заповнення водосховища у 1956 році.

Національний природний парк "Великий Луг" створений відповідно до Указу Президента України від 10 лютого 2006 року № 121. Парк створено на базі регіонального ландшафтного парку "Панай", орнітологічного заказника загальнодержавного значення "Великі і Малі Кучугури", ландшафтного заказника загальнодержавного значення "Крутосхили Каховського водосховища".

Територія НПП "Великий Луг" включає частину Каховського водосховища з архіпелагом островів Великі і Малі Кучугури, ділянку його берегової лінії в районі населених пунктів Скельки - Енергодар, Маячанську балку та урочище Білозірське.

Загальна площа Парку становить 16756,0 га, в тому числі 9324,0 га земель, що надаються йому в постійне користування, та 7432,0 га земель, що включаються до його складу без вилучення у землекористувачів (Василівська районна державна адміністрація, водний фонд).

Парк створений з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природно-ландшафтних та історико-культурних комплексів степової зони, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

Основними завданнями парку є:

- збереження цінних природних комплексів та об'єктів степової зони і Дніпровсько-Кінських плавнів Великий Луг, підтримання та забезпечення екологічної рівноваги в регіоні;
- проведення науково-дослідної роботи по вивченню природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розробка наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища і ефективного використання природних ресурсів;

- створення умов для організованого туризму, екскурсій, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням встановленого режиму охорони його природних комплексів та об'єктів;

- відродження місцевих традицій природокористування, розвиток втрачених видів господарства
- племінного конярства, бджільництва, розведення хутрових диких тварин та ін.;
- відновлення осередків місцевих художніх промислів - лозоплетіння, кераміки, ткацтва, народного малярства та інших видів народної творчості тощо;
- проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

В установі працюють 50 чоловік, з них у науковому підрозділі - 6, у службі охорони - 33 особи.

На території Парку відповідно до природоохоронного законодавства виділяються функціональні зони.

Заповідна зона, площею 8084 га, складається з трьох ділянок: архіпелаг Великі і Малі Кучугури, урочище Маячанська Балка та урочище Білозірське.

Архіпелаг Великі і Малі Кучугури разом з прилеглою акваторією Каховського водосховища має площу 7674 га і складається з тринадцяти островів, площею від 2 до 88 га. До 1954 року (до створення Каховського водосховища) територія Кучугур знаходилась в середині Великого Лугу.

Урочище Маячанська Балка являє собою систему балки Маячанської та її відрогів: балки Мокра, Хомина, Дашівська, Гадюча та Орлянська. Площа урочища становить 120 га. В 1998 році урочище ввійшло до складу заповідної зони регіонального ландшафтного парку "Панай". Тут охороняються байрачні ліси природного та штучного походження і ділянки степової рослинності.

Урочище Білозірське, площею 290 га, представляє собою долину річки Білозірка. В посушливі роки р. Білозірка інколи пересихає, утворюючи декілька окремих бакаїв. У 1998 році разом з урочищем Маячанська Балка територія увійшла до складу заповідної зони РЛП "Панай".

Площа зони регульованої рекреації та зони стаціонарної рекреації разом становлять 1240 га. До них входять урочища Басанька, Толока, Штольні, Старий Кар'єр, Сім Маяків, Баба, Великий Луг, Балка Кам'яна та парк Дружба у м. Дніпрорудному.

До господарської зони парку входить акваторія Каховського водосховища, площею 7432 га.

Відповідно до геоботанічного районування України територія НПП "Великий Луг" розташована у Василівському геоботанічному районі Павлоградському (Дніпровсько-Донецькому) окрузі смуги різнотравно-типчакowo-ковилових степів Приазовсько-Чорноморської степової підпровінції Причорноморської (Понтичної) провінції Європейсько-Азіатської степової області.

Рослинний покрив території парку відзначається значним різноманіттям. Поряд зі степовим типом рослинності (різнотравно-типчаково-ковилові стеги і їх петрофітні і псамофітні різновиди, лучні і чагарникові стеги) тут зустрічаються лісовий (байрачні, заплавні ліси і штучні насадження), лучний, болотний і водний типи. У більшості випадків ділянки природної рослинності займають невіддя - балки і байраки з крутими схилами, а також неширокою смужкою потягнулися уздовж берегової лінії Каховського водосховища, збереглися на островах.

Особливої наукової цінності надають рослинному покриву території парку наявні тут рідкісні угруповання, занесені до Зеленої книги України. Серед лісових угруповань це формація берези дніпровської, ендемічні зникаючі угруповання. Факторами, що викликають скорочення їх розповсюдження, є випас, рубки, зміна гідроекологічної та гідрохімічної обстановки. Для їх збереження необхідним є зменшення пасовищних навантажень, виключення впливу антропогенного фактору. На степових схилах збереглися рідкісні чагарникові угруповання - формація мигдалю низького, для яких характерне повсюдне швидке скорочення ареалу через розорювання степів, надмірний випас, збір рослин на букети. Серед рідкісних степових угруповань тут представлені формації ковили волосистої та ковили Лессінга. Необхідними засобами для їх збереження є регламентація випасу, захист від пожеж та різних видів побічного користування. На мілководних ділянках водойм парку добре представлені рідкісні для України реліктові водні угруповання: формації сальвінії плаваючої, водного горіху плаваючого, а також типові для України реліктові угруповання: формації латаття білого, глечиків жовтих. Скорочення їх ареалів пов'язане з засоленням, евтрофізацією, зміною хімічних показників водойм, а також нерегульованим збором плодів, кореневищ і квітів цих рослин.

Велику природоохоронну та наукову цінність територія парку має і у флористичному відношенні. Своєрідність та різноманітність ценокомплексів обумовлює наявність в складі флори лісових, узлісних, лучних, степових, болотних та водних видів.

Особливої цінності **флорі парку** надають види, занесені до Червоної книги України, яких тут відмічено 40 видів, серед яких: береза дніпровська (ендемичний нижньодніпровський вид), ковила волосиста, ковила Лессінга, цимбохазма дніпровська (реліктовий, ендемічний вид, I категорія ЧКУ), астрагал шерстистоквітковий (диз'юнктивно-ареальний вид), тамарикс стрункий (I категорія ЧКУ, вид на північно-західній межі ареалу), тюльпан дібровний, тюльпан гранітний (ендемик), тюльпан Шренка (вид на північно-західній межі ареалу), брандушка різнокольорова (I категорія ЧКУ), ряска Буше, сон чорніючий, волошка короткоголова (ендемик) та ін. На мілководдях водосховища зустрічаються реліктові види: плавун щитолистий, сальвінія плаваюча, водяний горіх плаваючий.

Скороченню чисельності цих видів сприяють затоплення місцезростань, витіснення сосновими насадженнями (береза дніпровська), розорювання, надмірні пасовищні навантаження (ковила волосиста, ковила Лессінга, цимбохазма дніпровська, сон чорніючий, астрагал шерстистоквітковий, брандушка різнокольорова), збирання рослин як лікарської сировини (астрагал шерстистоквітковий), зривання на букети, викопування цибулин, надмірні рекреаційні навантаження (тамарикс стрункий, тюльпан дібровний, тюльпан гранітний, тюльпан Шренка, брандушка різнокольорова, ряска Буше).

Крім тих, що були названі вище, на території парку зростає ще ряд ендемічних видів: астрагал український, гвоздика польова, перстач астраханський, волошка дніпровська, юринея багатоквіткова, юринея вапнякова і інші.

Велике природоохоронне і наукове значення має збереження видів, занесених до Європейського червоного списку рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, з яких на території парку зростають: глід український, жабриця Лемана, жовтозілля дніпровське, цимбохазма дніпровська, чебрець дніпровський, астрагал шерстистоквітковий.

Окрасою території парку є велика кількість гарноквітух видів - ефемероїдів. На берегових схилах водосховища поширені популяції брандушки різнокольорової, тюльпана гранітного, сону чорніючого, гіацинтка блілого, ряски Гуссона, фіалки приємної, зірочок жовтих, півників карликових, белевалії сарматської, валеріани бульбистої та інших. На окремих ділянках щільність брандушки складає 5-10 екземплярів, а тюльпана гранітного - 10-20 екз. на квадратний метр. На нижніх частинах схилів, а також на днищах балок поширені проліска сибірська та дволиста, пшінка весняна, ряска Буше. Щільність ряски Буше на окремих ділянках складає 100-300 екз. на квадратний метр, а загальна площа поширення популяції становить біля 10 га. На лісових галявинах збереглися локальні популяції тюльпана Шренка. Зменшення чисельності цих видів відбувається через розорювання степових ділянок, надмірний випас, нерегульовані рекреаційні навантаження, зривання квітів на букети, викопування цибулин.

Різноманіття ландшафтів та рослинного світу території парку зумовлює і **різноманіття видів тварин**, що мешкають тут, та різноманіття фауністичних комплексів. Тваринний світ представлений як видами степової фауни, так і водно-болотними та лісовими видами.

Велике значення має територія парку для збереження нерестових та нагульних (для молоді) угідь риб Каховського водосховища. Загалом у водах річки Білозірки, Каховському водосховищі, струмках, що протікають по балках та ставках, мешкає 56 видів риб. Значні антропогенні зміни довкілля, сильне забруднення води та донних відкладів, зміни типу екосистем, знищення міграційних шляхів і нерестовищ сприяють зменшенню чисельності багатьох видів риб та значному скороченню їх ареалів.

Крім видів, занесених до Червоної книги України (стерлядь, марена дніпровська), у Каховському водосховищі мешкають ряд видів риб, які на сьогодні вже стали рідкісними і потребують охорони. До зникаючих таксонів сьогодні відносяться такі види, як підуст звичайний, пузанок чорноморсько-азовський, судак волзький (берш), головень звичайний, ялець звичайний, бобирець дніпровський, білизна звичайна, рибець звичайний, чехоня шаблєвата, минь річковий, йорж донський (носар). Чисельність цих видів дуже знизилась в порівнянні з 40-50-ми роками ХХ ст., деяких з них - навіть до критичного рівня.

Для збереження (та відновлення чисельності) цих видів необхідним є налагодження систематичного моніторингу за станом популяцій, та не тільки заборона їх вилову, а і створення заповідних акваторій з дієвою охороною (в місцях нересту, нагулу молоді тощо), а для деяких видів навіть штучне розведення.

Створення науково-дослідної, природоохоронної установи - національного природного парку "Великий Луг" - буде сприяти виконанню цих робіт.

На території парку зустрічається досить багато рідкісних видів тварин, занесених до Червоної книги України та міжнародних "червоних" переліків (Червона книга МСОП, Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що знаходяться під загрозою зникнення, СІТЕС, Європейський червоний список тварин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, ЄЧС).

З "червонокнижних" видів плазунів тут зустрічаються полоз жовточеревий та гадюка степова, постійне перебування якої відмічається в урочищі Маячанська балка.

З "червонокнижних" видів птахів зустрічаються пугач, канюк степовий, лунь польовий, лунь степовий, балобан (Червона книга МСОП, СІТЕС), сапсан (Червона книга МСОП, СІТЕС), боривітер степовий (ЄЧС), чернь білоока, савка, жовта чапля, дрофа (ЄЧС, СІТЕС), ходулочник, кулик-сорока, баклан малий, червоновола казарка, огар тощо.

На зимівлі відмічаються гоголь, орлан-білохвіст (ЄЧС, СІТЕС, Червона книга МСОП), сорокопуд сірий, під час сезонних перельотів - скопа (СІТЕС), шуліка рудий (ЄЧС, СІТЕС). Загалом в районі розташування парку зареєстровано 187 видів птахів.

Теріофауна парку представлена 45 видами. З рідкісних видів ссавців, занесених до Червоної книги України, тут зустрічаються тхір степовий, перев'язка звичайна, видра річкова, борсук, мишівка степова. Зменшення чисельності цих видів пов'язано з антропогенною зміною ландшафтів, погіршенням їх кормової бази, значними рекреаційними навантаженнями та безпосереднім знищенням людиною (останнє стосується, перш за все, плазунів та хижих птахів).

На території парку зустрічається також багато рідкісних видів безхребетних тварин, занесених до Червоної книги України, хоча слід зазначити, що видовий склад безхребетних тварин вивчений недостатньо. З ряду Лускокрилих тут представлені: махаон, подалірій, поліксена, ведмедиця Гера, пістрянка весела, бражник дубовий, бражник Мертва голова, бражник Прозерпіна, бражник скабіозовий, бражник олеандровий, каптурниця пишна, синявець Ногеля; з ряду Твердокрилих: красотіл пахучий, жук-олень, вусач земляний хрестоносець, вусач мускусний; з ряду Перетинчастокрилих: ксилокопа звичайна, сколія степова, сколія-гігант, з ряду Двокрилих: ктир гіганський, з ряду Справжніх бджіл: джміль моховий, джміль пахучий тощо.

На території парку відмічено також багато видів безхребетних тварин, занесених до Європейського червоного списку: мурашиний лев звичайний, плавунець широкий, товстоголовка тесселум, чернівець непарний, аріон, матурна (Червона книга МСОП), бражник обліпиховий тощо.

Господарська цінність території парку полягає в наявності на його території мисливських видів тварин. Тут мешкають ондатра, єнотовидний собака (адвентивні види), свиня дика, заєць сірий, лисиця, куниця кам'яна, козуля.

Великим різноманіттям відзначається мисливська орнітофауна парку, особливим багатством видів відрізняються водно-болотні птахи. Тут мешкають крижень, качка сіра, чирок-тріскунок, чирок-свистунок, шилохвіст, чернь білоока, чернь червоноголова, чернь чубата, чернь червонодзьоба, луток, гуска сіра, гуска велика білолоба, норець великий, норець малий, лиска, курочка водяна, пастушок, погонич, поручайник, бекас, травник, вальдшнеп, куріпка сіра, перепел, деркач, чайка, голуб сизий, припутень, горлиця звичайна, горлиця кільчаста тощо.

Створення НПП "Великий Луг" є важливим для формування національної екомережі України. Територія, де розташований НПП, знаходиться в межах Дніпровського меридіанального екокоридору, що пролягає долиною Дніпра і виконує функцію як власне збереження екосистем, так і їх компонентів в межах першої-третьої терас. Завдяки споконвічній історичній освоєності цієї території, природні комплекси істотно порушені чи замінені техногенними, зокрема багатьма гігантськими водосховищами, тисячами об'єктів індустрії та інфраструктурою. Тому забезпечення охорони природних комплексів, що збереглись до нашого часу, та відновлення природного стану порушених територій є надзвичайно актуальним.

Україна розташована на перехресті кількох міграційних шляхів перелітних видів птахів. Під час весняної та осінньої міграції через її територію пролітають мільйони птахів. Тому Україна несе неабияку відповідальність перед іншими державами за їх збереження. Україною ратифіковано ряд важливих конвенцій, зокрема і тих, що спрямовані на збереження мігруючих видів птахів - Бонської конвенції з Угодою щодо афро-євразійського міграційного шляху та Рамсарської конвенції.

Саме долини великих річок, в першу чергу Дніпра, відіграють ключову роль у підтримці життєдіяльності мігруючих видів птахів. В районі розміщення НПП "Великий Луг" знаходиться ІВА-територія (територія, важлива для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів), "Каховське водосховище, с. Василівка", площею 25 тис.га. Ця територія є важливою для таких видів птахів: норець чорноший, норець великий, баклан великий, гуска сіра, кібчик, журавель сірий, бджолоїдка звичайна.

За критеріями оцінки екологічної цінності територій для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів для норця чорношийого ця територія відноситься до категорії А4і (територія, яка забезпечує життєдіяльність та безпеку птахів, що утворюють скупчення світового значення), для норця великого, баклана великого, гуски сірої, журавля сірого - В1і (територія, яка забезпечує життєдіяльність та безпеку птахів, що утворюють скупчення європейського значення), для кібчика та бджолоїдки звичайної - В2 (територія, яка забезпечує існування видів з несприятливим охоронним статусом в Європі).

Під час перельотів на цій території концентрується близько 2500 особин норця чорношийого, 1000 особин норця великого, 2500 особин баклана великого, 2500 особин гуски сірої, 500 особин журавля сірого (вид, занесений до Червоної книги України), 250 особин кібчика, 2000 особин бджолоїдки звичайної, відбувається гніздування 300 пар бджолоїдки звичайної.

В умовах густонаселеного Південного Сходу країни та постійно зростаючого антропогенного тиску на природу функціонування національного природного парку дозволить зберегти одну з найвидатніших природних складових Дніпра - залишки Великого Лугу з типовими та унікальними для даного регіону, та в цілому для України, ландшафтами і їх природними комплексами, історичну спадщину та прадавню історію нижнього Подніпров'я.

Освоєння людиною території Національного природного парку "Великий Луг" бере свій початок від давніх часів. Цей край приваблював поселенців часів палеоліту більше ніж 40 тисяч років тому. Тут знайдені численні пам'ятки археології часів пізнього палеоліту, мезоліту, неоліту, епохи міді, бронзи та заліза, Трипільської, Катакомбної, Сабатовської, Білозерської, Черняхівської та Салтовської культур.

Як Великий Луг територія відома з початку I тисячоліття нашої ери. Це були землі скіфів, перша столиця їх була розташована на березі річки, має назву Кінська або Конка.

Ця річка разом з Дніпром які протікали паралельно одна одній майже 200 кілометрів і утворювали найбагатішу територію в Європі - величезні плавні Великий Луг. Це була "країна квітів і звірів".

Всі народи, які пройшли через територію сучасної України, залишили свої "сліди" у Великому Лузі. На Кучугурах є залишки печенізького міста, в Басаньці - могильники та стоянки XVI, IV та II тисячоліть до нашої ери, по всій території розташовані кургани різних доруських народів, в урочищі Штольні - печери часів Запорозької Січі. Урочище Сім Маяків також відоме з козацьких часів. А довга, майже 10 кілометрова Маячанська балка, була шляхом, яким татари ходили в руські землі. Урочище Баба відоме своїми кам'яними бабами, а урочище Великий Луг в районі колишнього села Павлівка - рештками стоянки доби палеоліту (більше 40 тисяч років до нашої ери). В районному центрі Василівці зберігся кам'яний замок генерал-майора Василя Попова (1789-1844 роки), що має вигляд середньовічного рицарського замку з гостроверхими баштами та зубчастими стінами.

Територія Великого Лугу тривалий час перебувала у володіннях Запорозької Січі і мала велике значення для розвитку її господарства. Угіддя щороку розподілялися жеребкуванням між 38 куренями. Села Балки, Маячка, Скельки та нині затоплене село Басанька були козацькими зимівниками. Саме тут вперше в Європі були створені перші штучні ліси, які козаки висаджували з військово-оборонною метою. В селі Маячка збереглися козацькі поховання з кам'яними хрестами.

Всього на території району зареєстровано 227 пам'ятників, із них археології - 140, історії - 78, архітектури та містобудування - 7, монументального мистецтва - 1, мистецтва - 1.

«ІВАНОВЕ ДЖЕРЕЛО»

Іванове джерело – це історико – археологічна пам'ятка місцевого значення. Раніше це джерело мало назву – Джерело Андрія Первозванного.

Іванове джерело – джерело з цілющою водою, розчищений и освячений протоієреєм Іваном Ковалем з прихожанами в 2005 році. Місто паломництва, як місцевих жителів, так и приїжджаючих із близького зарубіжжя. До джерела вниз йдуть ступені, викладені зі стволів дерев. Джерельна кристальна вода тече із розщелини між цегловими виходами скальної породи, ображуючи ложе. Поряд знаходиться пам'ятний знак священику, хрест. Місце ухожене и часто відвідують.

«СІМ МАЯКІВ»

«Сім маяків» є історичною пам'яткою місцевого значення, а також місцем легендарних подій. Зустрічається багато рідкісних рослин та тварин, цікавих угруповань петрофітної рослинності, залишки стародавніх штолень епохи козацтва, розмиви архіологічних пам'яток, козацькі поховання, козацькі маяки та Скіфські кургани.

Сім Маяків – урочище, на березі Каховського водосховища (раніше Великого Лугу), біля гирла балки маячанської. Згадується Є.Лясотою у 1594 р. як місцевість, де на курганах стояло 20 камяних зображень – баб. Назва від кам'яних «баб» - маяків. Також проявляється відгомін віри в магічну силу числа сім.

«ПОНТІЙСЬКЕ МОРЕ»

Знаходиться біля м.Дніпрорудного. Ландшафтна локалізація – узбережжя Каховського водосховища. Це надзвичайно гарне та приємне місце. Воно входить до екологічної стежки протяжністю 2 км. Екологічна стежка починається від Краєзнавчого музею (ДК «Гірник»), проходить повз пам'ятник загиблим солдатам, мінає яр, спускається на берег Каховського водосховища, проходить повз джерело та закінчується ґрунтовим виступом. Також включає в себе палеонтологічні пам'ятки та рослинні степові угруповання.

« ДНО ПОНТІЙСЬКОГО МОРЯ»

Знаходиться в околиці м. Дніпрорудного. Тут зустрічаються виходи вапнякових порід, палеонтологічні знахідки, скам'янілі залишки тварин. З тварин тут зустрічаються: куниця кам'яна, тхір чорний, ласка, заєць, ондатра, їжак звичайний та ін..

«СКЕЛЯНСЬКІ ШТОЛЬНІ»

Штольні - вапнякові печери прадавніх часів. Печери післявоєнних років та більш давні – за часів Запорізької Січі. В післявоєнні роки на території села було розпочате видобування ракушняка яке тривало до затоплення Каховського моря. Через затоплення в скелянських штольнях почались обвали і видобування було зупинене. Колись в ці штольні заїжджали машини і навіть була вузькоколійка. Зараз в деякі частини можна лише проповзти.

«БІЛОЗЕРСЬКІ ПЛАВНІ»

Урочище Білозерське – це долина річки Білозерка, яка має площу 290 га. В 1998 р. разом з урочищем Маячанська Балка ця територія увійшла до складу заповідної зони колишнього РЛП «Панай». В урочищі представлені байрачні ліси, плавневі зарослі біля водні і водолюбні рослини та луки. Територія навкруги с. М.Білозерка, разом зі ставками, до греблі четвертого ставка та урочище Маячанська Балка входить до з регульованої рекреації. Тут забороняється рубка лісів, промислове рибальство, промислове добування мисливських тварин.

«КРУТОСХИЛИ КАХОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА»

Крутосхили Каховського водосховища з'явилося на місці виходу гранітів, вапнякових піщаників. Там зростає ефедра двоколдовка. Чисельність ефедри скоротилась внаслідок антропогенної дигресії – кар'єрних розробок, пожеж, а також збору лікарської сировини. В місцях компактного зростання ефедри необхідно створити ботанічні заказники. У 1957-1958 рр при побудові Каховської ГЕС виникло на Дніпрі **Каховське водосховище**, яке займає Дніпропетровську, Запорізьку, Херсонську області. Площа 2155 кв. км, повний об'єм 18, 2 куб. км, пересічна глибина 8,5. За розмірами, неофіційно Каховське водосховище називають «морем». Створення великої водойми мало вкрай негативні наслідки. Були затоплені Дніпровські плавні (Великий луг). Збереглась лише північно-східна частина плавнів площею не більше 5% від площі Великого луку. Були знищені сіножатні луки, рибацькі угіддя. Затоплені прилеглі до берегу Скельок, Златополя.

ЛАНДШАФТНИЙ ЗАКАЗНИК «ЛІСОВИЙ МАСИВ НА ЛИСІЙ ГОРІ»

Заповідник місцевого значення. Під час розкопок на Лисій Горі було знайдено могильник новакам'яного віку та місця поселення скіфських часів.

Головні лісо утворюючі породи біла акація, ясен, клен, дуб, сосна, тополя.

З птахів гніздяться: іволга, сойка, жайворонок, перепел, куріпка, дятел.

Заказник виділений з метою збереження, відтворення та відокремлення окремих цінних для нашого регіона компонентів природи.

На території Василівського району існують такі заповідні місця:

Герпетологічний Заказник місцевого значення «Герпетологічний заказник» - Широківська сільська рада

Ботанічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» - Приморська сільська рада

Ботанічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» - Степногірська селищна рада

Ботанічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» - Кам*янська сільська рада

Ботанічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» - Скельківська сільська рада

Ботанічний заказник місцевого значення «Балка Тупік» - Василівська міська рада

Ботанічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» - Міськрада м. Дніпрорудне

Ботанічний заказник місцевого значення Ділянка «Ясне» - Орлянська сільська рада

Ботанічний Заказник місцевого значення «Схил балки» - Підгірненська сільська рада

Ботанічний Заказник місцевого значення «Степногірський» - Степногірська селищна рада

Більш повну інформацію ви знайдете
у центральної районній бібліотеці.

Тут також ви зможете зробити
ксерокопію матеріалів.

Наша адреса :

м. Василівка

вул. Чекистів, 5

Ми працюємо:

щоденно з 9-ї до 17-ї години без перерви.

П'ятниця, неділя з 9-ї до 15-ї години.

Вихідний день - субота.

Останній день місяця – санітарний.

(У червні, липні, серпні: вихідні дні - субота, неділя)

тел. 7 – 23 – 20

***Ласкаво запрошуємо
завітати у бібліотеку!***

Укладач: Н.М.Коноваленко